

Letošní publikum je poučené a kvalitní

Rozhovor s lektorským sborem: Dominikou Špalkovou,
Hanou Volkmerovou a Romanem Černíkem

Vy už jste se kdysi dávno potkali v porotě na Mladé scéně? Jak to bylo, pojďme to zrekonstruovat.

Hana: Já s Romanem určitě a několikrát.

Dominika: Já s Romanem jednou...

Roman: ...když to tady bylo poprvé. *(Kdybyste to náhodou nevěděli, tak před patnácti lety, pozn.red.)* To tu byla Dominika, Tomáš Žižka, já, Veronika Rodová a Jiřina Lhotská.

Hana: A já tu v tom případě tehdy vedla seminář. S Romanem jsem byla v porotě později, ale s Domčou jsme v porotě nebyli.

Dominika: A já dneska přišla na to, že jsem tu hrála jako dítě, když tu ještě byla dětská scéna.

V tomhle sále?

Dominika: To ne, ten tady tehdy ještě nestál *(hořkosladký smích všech)*

Roman: Tady bylo totiž kino, s takovými hliníkovými dveřma.

Hana: Já tu byla na začátku několikrát a pak jsem měla delší pauzu. Ale pamatuju si, že jsem se ještě dřív potkala s Dominikou na nějaké schůzi. Myslím, že to bylo v Praze v Nipos Artama, asi před dvaceti lety. A Dominika tam říkala, že by bylo fajn, kdyby na Dětskou scénu navazovala ještě další přehlídka pro mládež, protože tam je vlastně pauza...

Roman: Protože Šrámkův Písek je pro děti ještě daleko...

Dominika: A Wolkrův Prostějov je jen o přednesu. A chyběla tu platforma pro studentské divadlo. A teď tu je a slaví patnáct let a to je super. *(15 let v Ústí nad Orlicí, ještě před tím, mezi lety 2003-2008, se Mladá scéna odehrávala v rámci Náchodské Prima sezóny, pozn. red.)*

Roman: Musím říct, že ta kategorie “mladé divadlo” je opravdu životaschopná. V regionu nemáme problém naplnit krajskou přehlídku. Souborů je pořád dost - ten věk pořád generuje chuť se vyjadřovat.

A zaznamenali jste, že by se od prvního ročníku Mladá scéna nějak změnila?

Dominika: Já tu letos zatím viděla jen dvě představení, ale u prvního bych podle kostýmů a scénografie nepoznala v jakém jsem roce. To je trochu syndrom dětského i studentského divadla. Naopak u druhého jsem si říkala, že to jejich téma je i nějak současně ztvárněné. Ale je pro mě hezké a důležité vidět, jak je letošní publikum poučené a kvalitní. Říkají skvělé dotazy na věci, kterými se i my při rozboru zabýváme. Rozdíl je i ve vedení diskuse. Dřív to byli „ti moudří, kteří mluví a ostatní poslouchají”. Už to jaké jsi měl penzum zkušeností a teorie tě tehdy nevybavovalo k tomu něco říkat. A to se proměnilo. Zítra budeme ještě rádi, když se diskuse bude odehrávat v nějakém kruhu, aby to bylo neformální, protože ta neformálnost tomu sluší.

Hana: Případá mi super, že je přehlídka v Ústí nad Orlicí a našla to své místo. Lenka Janyšová to skvěle organizuje už od prvních ročníků. A navíc se Mladá scéna rozrůstá. Proto jsme teď rozdělení na A a B skupiny, což v počátcích vůbec nebylo. A to taky o něčem vypovídá.

pokračování na straně 9...

Divadlo Kantýna, ZUŠ Hodonín: Vstávej!

Chceme se z toho zlého snu probudit

Rozhovor se souborem

Kdybyste měli váš soubor představit v pěti slovech, která by to byla?

Soubor: Zapadající. Všestranný. Propojení. Synchronizovaný. Kamarádský.

Mladá scéna slaví patnáct let a tenhle věk je taky tak trochu hranicí, kdy začínají soubory jezdit na Mladou. Kdy jste vy překročili tuhle hranici?

Pavla: Jsme tady poprvé. Doteď jsme neměli dostatek starších nad patnáct let, abychom mohli jezdit na Mladou scénu.

Jak dlouho pracujete spolu?

Pavla: V téhle sestavě zhruba tři roky.

Vaše inscenace je o mladých lidech a problémech, které řeší. Jak konkrétně jste na tom pracovali?

Vendy: Vzniklo to celé tak, že jsme chtěli udělat něco dramatičtějšího. A je to o problémech dnešní generace, o problémech lidí v našem věku. A tak vznikly scénáře, vlastní texty, hodně jsme se uzavírali do sebe.

Pavla: Některé se nám opravdu dějou, a některé jsou zcela vymyšlené nebo se to děje známým. Některé části jsou opravdu takové, že jsme si tím prošli a procházíme.

Jak dlouho vaše inscenace vznikala?

Pavla: V prosinci jsme o tom začali přemýšlet.

Marie: No to spíš až v lednu.

Vendy: Pracovat jsme na tom začali tak před půl rokem. A první výstup byl 21. března, takže před třemi měsíci.

Prozradte, jak jste přemýšleli nad formou, kterou pro takové téma zvolíte?

Vendy: Tím, že jsme si každý psali scénář sám, tak jsme si to prezentovali tak, jak bychom to vlastně my sami řekli. Ale co se pohybu týče, tam jsme se inspirovali jinou skupinou. Před dvěma roky jsme byli na představení Jamáků

(soubor z JAMU, poznámka redakce) a měli tam různé pohybové záležitosti, takže jsme čerpali trochu i z toho.

Marie: Takovej fun fact: dabing statistiky na konci nám namluvil Michal Michalék, což je dabér Mickey Mouse. A právě je to trochu spojený s tím, že má taky jinou orientaci, takže se to hodí i k našim tématům.

Co pro vás symbolizuje ten tikot hodin?

Albert: Je to něco jako budík, který potom zazvoní na konci, a my se probudíme z té zlé noční můry.

Pavla: A zároveň to dává zprávu lidem, že oni by se měli probudit a nemělo by se to dít. Měli by se prostě zamyslet nad tím, co se děje. A víc to vnímat. Je to vlastně vzkaz pro dospělé. Jak říkají, že jsme vlastně vložky, jak nic nevydržíme. Většina důvodů, proč děcka našeho věku mají problémy, je generace dospělých. Rozvedení rodiče, to, že prostě nepřijmou, že jejich syn nebo dcera jsou na jiné pohlaví, než mají být. Jsou hrozně přísní, neuvědomují si, co se kolem nich děje.

Když jsem za vámi přišla, zrovna jste řešili nějakou scénu s mobilem. Jak s elektronikou v inscenaci pracujete?

Vendy: Většina těch problémů ústí i ze sociálních sítí. Sociální sítě jsou na mobilu a tím pádem nám přišlo, že tím mobilem ukážeme, kde je ten problém.

Jak by vypadal občanský průkaz vašeho souboru?

Jméno: Kantýna

Adresa: Příčná ulice, Země nezemě

Věk: Těch 15 let, to je za nás ideální.

Pohlaví: To

Oblíbený divadelní žánr: černý humor

Kateřina Hartmanová

To si každý musí prožít sám aneb Všichni jsme lúžři

Divadlo Kantýna ze ZUŠ Hodonín pod vedením Ivany Le-tochové přivezl půlhodinovku monologů dotýkajících se problémů, s nimiž bojují mladí lidé, pod názvem Vstávej!. Dle mého je to přesně ten typ „účasti“, která patří na festival Mladá scéna. Soubor se na takové přehlídce ocitl poprvé, a nabídl autorskou záležitost, s bolavými osobními výpověďmi. Obě tyto přednosti ovšem mají i svou problematickou stránku. A zajímavé je i to, že se vnímání takového tvaru může setkat s diametrálně odlišnými reakcemi. Někoho osloví hodně emocionálně, jinému naopak přijde spíše stylizované, až k obecným klišé. Pokud se týká jednotlivých výpovědí, divák bezpochyby osloví ten, který každému připomene konkrétní, možná už dlouho zapomenutý osobní problém, takže se do kůže herce/herečky dokážou vžít.

Když se pokusím stručně popsat tvar, který nám hodonínští předkládají, je to tematická řada monologů, prokládaná společnými „chórovými“ vsuvkami, a jasně oddělenými tlesknutím na konci jednotlivých monologů. Celá tato značně depresivní výpověď je ukončena faktickým výčtem/statistikou týkající se duševního zdraví dnešních mladých lidí na pokraji dospělosti. Jedná se o témata, o kterých se dnes hodně mluví především v souvislosti s dospívajícími (a je dle mého chválné, že to nejsou témata extrémní jako alkoholismus, drogy či sexuální či násilné delikty). Nicméně, s některým ze základních rezonujících témat, jako je jinakost, vysoké nároky rodičů, šikana, rozvedení rodiče a střídavá péče, chaos v hlavě-ADHD či sexuální orientace, se nejen v tomto věku mohl setkat každý z nás. Z vnějšího pohledu pak můžeme nahlédnout, že lúžrem se v tomto věku cítí prakticky každý, ať už se to projevuje jakkoli. Bonusem, který ovšem běžný divák neodhalí a slouží tak spíše symbolicky uvnitř souboru, že tento text čte profesionální herec a dabingový režisér, který před 30 lety byl studentem hodonínské ZUŠ, a právě v době, kdy byl ve věku protagonistů inscenace, dramaticky řešil svůj coming out a jeho důsledky.

Skupina jako celek přiměřeně zvládla jednotlivé výpovědi (ostatně, herci/herečky si je psali sami), pochopitelně s různou mírou uvěřitelnosti či sugestivnosti, i když celek zvolenou formou mohl působit chvílemi stereotypně. O rozrůznění „nálad“ se sympaticky postaraly sborové scény, z nichž právě ty rozpořádané dodávaly celku dynamiku. Z jednotlivých výpovědí mě osobně zaujal nejmladší Albert Buchtík se svým problémem jinakosti (ze své zkušenosti vím, že z takto „jiných“ jedinců se v dospělosti stávají pozoruhodné osobnosti), či Vendula Dvořáčková s aktuálním tématem genderovým. Jednotlivé dílčí pocity jednotlivců mají ovšem jedno společné zastřešující téma, které se týká i jiných generací. A to strach ze samoty, z vyčlenění z kolektivu. Ten je pociťován na hranici dětství a dospělosti zvlášť silně, a vrací se pak na sklonku života... to by ale už byl jiný příběh. Divadlo Kantýna tedy přivezlo velmi aktuální inscenaci, realizovanou těmi nejjednoduššími scénickými prostředky, a nabídlo především mladým divákům inspiraci k zamyšlení, ale i vzkaz: Nejste v tom sami, tak s tím pojďme něco udělat.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

Hrozně depresivní, smutný, až moc. / Odcházela jsem s husinou. / Líbil se mi konec - nahrávka, zvonek a vy jste se probudili. Tím jste to pro mě oživil. / Jako školní přednáška.../

- Herecky mě to zasáhlo. Upřímně by mě to zasáhlo víc, kdyby jste si nevybrali tak stereotypní problémy.
- Potřeboval bych, aby to šlo víc do hloubky. Možná je to tím, že těch témat bylo tolik. Mohla by to být hlubší sonda, kdyby jste to víc koncentrovali.
- Emoce od vás se mi zastavila ve vzduchu, těsně před mýma očima.
- Za mě byla super scéna s ADHD - nikdo tam nebyl smutnej.
- Pokus o autentickou výpověď, ale pociťovala jsem spíš generalizaci.
- Když se tam něco dělo, tak to bylo dobré. Když se jen mluvílo, tak to na mě bylo moc.

Roman: Vnímám prostředí této diskuse jako takovou reflektivní laboratoř. Inscenace už mají za sebou nějaký život a toto může být studijní materiál k tomu, jak s nimi dál. Zaujalo mě, co už zaznělo: osobní výpovědi X generalizace. Obecné X sám za sebe. Vnímám, že lidé na jevišti brali témata jako svoje. Drželi jako skupina pohromadě, kryli si záda. Otázka: jsou to skutečně osobní výpovědi? Nebo jste to nasbírali od kámošů? Nebo jste si to přečetli? Tak či tak vznikl text. Jak je ten text překládán? Prožíváte ho za postavu, nebo je to pokus o to, aby vaše sdělení vznikalo přímo před námi? Myslím, že jste se pokoušeli o to druhé, ale... Cílem vašeho apelu je jen se vyslovit k tématům? Mě by ale zajímalo, co s tím dál.

Hana: Přišlo mi pozoruhodné, že diváci ve zpětných vazbách nazývali témata v představení jako stereotypní. Je zajímavé právě taková témata přenášet na divadlo. Chyběl mi oživující prvek, který by tu z pověď nějak dotvářel. Možná proto tu někdo vypíchl příběh o ADHD, který byl živější. Princip „tři už se vyzpovídali, tak počkáme ještě, co ty další čtyři“ také přispíval k monotónnosti.

Dominika: Je tu poučené publikum. Oceňuju téma, oceňuju odvahu. Je dobře, že to děláte. Nás jen napadá, jak to posunout dál. Možná: pokud chceme stereotyp, tak úplně do mrtě. Hraju o stereotypu - tak ho držím. Obraz strohosti pak vyvolává v diváku emoci. Hledáte cestu a ta cesta není jednoduchá.

Roman: Otázka nakonec: co je autenticita jevištní, a co osobní? Autenticita osobní ještě nezaručuje autenticitu jevištní.

Recenze na diskusi

Diskusí jsem asi nezažila až tak moc. Člověk si z toho vezme konstruktivní poznámky. Názory typu: jak se to líbí, nelíbí - u těch je možná lepší být nad věcí. Pro vedoucího souboru je dobré, vycucat z toho ty praktické věci. Diváci v hledišti neznají okolnosti vzniku. Vycucat si z toho to dobré, nehroutit se a nezapomínat, že dnešní svět není jenom to divadlo. Divadlo je super svět, ale je to úzká skupina. Děti se rozejdou do úplně jiných sociálních bublin a já jim říkám: nehruťte se z toho, protože těch bublin ve kterých žijete je mnohem víc, než bublina divadelní. Dobřej byl ten porotce s kšiltovkou, to byl týpek. Vypadal, jako by přijel třeba z Rock for people.

Iva Letochová, představení Vstávej!

Věcné, otevřené, konstruktivní, pestré a o mladých.

Nada Pajánková

Slovomrak

aneb divácký dojem z představení jedním slovem

problémy
smutek tlak obtížné
emoce
utrpení osobnost tíha
vliv pravda
nevědomost
tanec život
aktuální
informativní
minimalismus

Rytíři a Víly, ZUŠ Aš: Kdo neskáče, není holub, aneb zobáky sobě

Každý jsme si vytvořil svůj styl ostravštiny

Rozhovor se souborem

Kdybyste se měli definovat pěti slovy jako soubor, jaká slova by to byla?

Zábavní, kamarádští, nejzápadnější (ale to asi v kontextu toho Ústí), rytíři, víly.

Jak vznikl název souboru Rytíři a Víly?

Tonda odpovídá společně se souborem: „Tak to jsi vymyslela ty, Pájo, když jsme chodili do školky.“ Pavla (vedoucí souboru, pozn.red.): „Já je mám fakt od školky, takže ono to v tu dobu bylo takový pohádkový a fakt jsme byli genderově vyrovnaný. Byla tam půlka kluků a půlka holek. Tyhle hodnoty jsme ctili, že jsou takový jako ‚vílovatý‘ a kluci, že jsou chrabří rytíři. Potom v pubertě mi občas během roku řekli, že bychom mohli mít nějaký hustější název, ale já tomu odolala, takže jim je osmnáct a jsou to pořád Rytíři a Víly.“

Ted' mi tím říkáte, že jste od školky spolu všichni?

Tonda: „Ne všichni, ale většina. Proměňovalo se to, nějakí lidi přišli a odešli, ale většina z nás jsme už od školky.“

Před jakou dobou jste teda překonali hranici Mladé scény?

Pavla: „Loni.“ Soubor přikyvuje. „Už jsme byli na krajské v Plzni,“ doplňuje vedoucí souboru.

V anotaci píšete, že vycházíte z bajky...

Pavla: „Tehle žánr připomíná ta divadelní hra. Základem je divadelní scénář, který má všechny atributy bajky: zvířata, nějaké poučení, ...“ Pavla upřesňuje, že se jedná o originálně napsanou hru, proto ji soubor adaptuje.

Kdo s tímhle scénářem přišel?

Tonda: „My si vždycky tak nějak na začátku řekneme: tak co teď? A vždycky si vybíráme, jestli chceme dělat depresivní představení, nebo něco s myšlenkou, nebo nějakou zábavnou komedii. A pak prostě Pája vždycky něco najde.“ Pája, jak vedoucí souboru oslovují, opouje: „Ale hledáte i vy. Je pravda, že tehle scénář jsem přinesla a fakt se to hned hrozně chytlo.“

Co jste si vybrali za hlavní myšlenku, kterou chcete předat svou inscenací?

Honza: „Tak nad tím jsem nepřemýšlel, teda.“ „Ale jo, jo,“ opravuje ho soubor, a u toho se všichni smějí. Honza nakonec promluví: „Aby se zamysleli nad chováním vůči jiným lidem.“ Linda ho doplňuje: „Na základě nějakých, možná, předsudků, které vůči nim mají.“ Tonda: „To, jak vypadáme, neurčuje, jaký jsme charakterově.“

Jak se „západňáci“ z Aše perou s ostravštinou?

Soubor sborově: „Těžko.“ Honza s povzdechem: „Pere-me se.“ Tonda: „Já na to vždycky na začátku představení myslím, ale potom prostě mluvím svojí západštinou.“ Honza: „Já s tím mám třeba fakt problém.“

Kde jste brali inspiraci pro ostravštinu?

„V Aši,“ směje se soubor. „V hlavě.“ „Proto to vypadá tak, jak to vypadá.“

Proč zrovna ostravština?

Linda: „Je to v tom scénáři napsaný. My jsme nechali ten text, tak jak byl a prostě se nám to tak líbilo.“ „Každý jsme si vytvořil svůj styl Ostravštiny“ doplňuje Dáša.

Už jste to hráli nějakému Ostravákovi?

„Ne, ne, ne. Jsme rádi,“ trochu s děsem v očích.

Jakub Kubíček

Zobák jako zobák, nebo ne?

Rytíři a víly ze ZUŠ Roberta Schumanna z Aše přivezli vtipnou bajku polské dramatičky Maliny Prześluty pod názvem Kdo neskáče, není holub aneb Zobáky sobě. Originál Dziób w dziób patří prý v Polsku mezi nejhranější tituly pro děti a mládež, a já se tomu vůbec nedivím. Tato alegorie má totiž jak pro herce, tak pro diváky velký potenciál. Pro Česko, resp. ostravské Divadlo loutek text objevila a přeložila dramaturgyně a autorka Tereza Agelová, a vzhledem k regionu dala partičce/gangu holubů ze sídliště do úst ostravské nářečí. I když ne úplně, v jednotlivých hláškách a komentářích najdeme přízvuků víc, můžeme rozeznat nádech různých nářečí a jazykově výrazných skupin. To samozřejmě symbolizuje globální svět, který nás obklopuje, i když doplňující nesourodá dvojice, vrabec Zdeněk a kočka Dolores mluví spisovně. Příběh vypovídá – pro děti přímočaře – o společenství stejnorodého druhu, a předsudcích či zjevném nepřátelství (xenofobii) k druhům jiným, ať už jde o ptactvo, či symbolického nepřítele č.1, zde kočku. Proplétají se tu dvě základní dějové linie, jednak je to předsudek, že kočka chytila a snědla nejslavnějšího holubího krále Bohouše, a je třeba se jí za to pomstít, druhou linkou je příběh vrabečka, který si nese trauma, že zavinil smrt ještě nenarozeného bratra a snaží se za každou cenu stát součástí nějakého kolektivu. A je to právě on, kdo po počáteční nedůvěře si nejen získá a přetáhne na svou stranu celou holubí partu, takže jejich bossovi nezbude než rezignovat, a zároveň jako mírotvůrce najde odvahu „vyjednávat“ s kočkou, i když mu hrozí bezprostřední nebezpečí sežrání. Neboť se jedná o příběh pro děti, vše se odehrává v jakési soft verzi. Šikana, odmítání a agresivita holubů vůči vrabci, či jeho balancování na hraně života a smrti v kontaktu s kočkou, nejsou naturalisticky kruté, jak by to u party rváčů ze sídliště mohlo být (zaznělo tu srovnání s Dorotou Maslowskou). Jak se ukáže, oni jsou ti holubi tak trochu poseroutkové, kteří se cítí silní při společném skandování „Kdo neskáče, není holub“ jako při sportovních zápasech. Ale nakonec se ukáže, že vlastně dokážou být docela vstřícní, když s nimi někdo mluví rozumně.

Ašský soubor pod taktovkou Pavly Hoškové vzal text za svůj, včetně zábavných ostravismů, a jednotliví hráči své antropomorfizované zvířecí postavy obdařili zřetelnými individuálními rysy (najdeme tu narcistního bosse, jeho ochotného nohsleda, nedůvtipné trdlo v závěsu a emocionální Marušku, která má velkou zásluhu na tom, že se parta rozhodne vzít vrabce do hry). Ostatně vrabec Zdenda (Honza Žibrický) je hrdina jako z Rychlých šípů, je bystrý, důvtipný a odvážný. V této „pohádce“ se mu podaří zvítězit tím, že zachovává rovnováhu, a jeho zápas s šéfem party, ale i kočkou lehce připomene boj Davida s Goliášem. Dobře vyladěná je i kočka Dolores Viky Dobešové, která svým dlouhým černým koženým kabátem a vládně línými pohyby připomíná femme fatale. Hlavové masky (či spíše pokrývky hlavy) ptáků v sobě mají ne zcela využitý crazy potenciál. Pohybově se holubi rozjíždějí velmi slibně, ale časem už na další vděčné „ptačí“ variace patrně nezbyla energie. Což je škoda. Jako celek ovšem tato groteska, která velmi připomene svět lidí, společnost prolezlou předsudky, dezinformacemi a zároveň smutkem a snahou někam patřit. Dost možná, že některé pasáže a repliky vám zazní jako by byly vypůjčeny z prostředí současné politiky. Sečteno a podtrženo, je to sympatická, zábavná záležitost, kde ovšem mezi řádky můžeme číst i velmi závažná témata.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

Velmi důsledně rozehraná činohra. Jen tempo-rytmické detaily. /Ostrava zdraví Aš!/ Příjemně strávený čas. Cítila jsem z nich radost. Lehce zpracované./ Ale odkrývalo to i velmi těžké věci./ Téma předsudků, xenofobie, vyčlenění ze skupiny./ O světě bez pomoci./ Vyčlenění a nezapadnutí do kolektivu./ Dezinformace./

- Alena: Celý náš soubor šel poblahopřát. Viděli jsme to v polštině v Polsku a jsme velmi nadšení z tohoto zpracování.
- Představení, ve kterém bych si chtěl hrozně zahrát. Problémy jsou technického rázu a nechci je tu zmiňovat.
- Oksana: Chci ocenit hudbu. Moc bychom chtěli váš playlist!
- Filip: Nejsilnější pro mě bylo, že ten vrahce přišel do skupiny a nezměnil sám sebe, ale změnil skupinu.
- Lucie: Jak moc věříte v reálnost toho vrahčáka? Je to až karikatura, jaký pure heart on je. Věříte, že někdo takový opravdu existuje? (Soubor říká, že věří.)

Hanka: Kde jste ten text našli? (Soubor říká, že v Dilii) My to taky hrajeme. (v Divadle Loutek Ostrava, nejspíš, pozn. red) Od vás jsem to viděla inscenované potřeť. Nemůžu si odpárat srovnání. Text je dobře napsaný. Myslím, že sluší mladým lidem. Vaší inscenací se mi to potvrdilo. Ně kterým našim padesátiletým hercům to nevěřím. Viděla jsem to inscenované jen s loutkami (neiluzivně, herci se zapojovali do děje). Oceňuji, že jste šli jinou, činoherní cestou. Zároveň to pro mě nese otázku. Vnímám tam ještě téma odvahy a to bych potřebovala na jevišti vidět. V loutkách je to možná lehčí zahrát - jaká by ta kočka musela být, aby se jí holubi fakt báli? Abych věřila tomu, že vrahce lapí a nepustí.

Dominika: Skvělé - vzniká vám tam chemie, každý jste individualita a při tom banda. Cítili jste, že s vámi diváci jdou. Rozumíte vtipu. Měli jste to v těle, až jsem si říkala, že začnete rapovat. Tělo se z toho ale postupně trochu vytratilo.

Roman: Dobře nalezený text, který se trefil do vašeho naturelu. Když v reálu pozorujete holuby (doufám, že to děláte), tak zjistíte, že jsou vlastně strašně blbí. A vrahci jsou týpci. Dalo by se lépe pracovat s prostorem. Jak Dominika říkala, že se vám vytratily stylizované pohyby, tak s tím prostorem pak taky už nepracujete.

Mně se to paradoxně zdálo naopak pomalé. Chtěl jsem ty gangy razantněji. Měl jsem ještě několik režijních nápadů (ale od toho tu nejsem): podtrhnout pohybově kontrast kočky a holubů. Byl jsem rád, že jsme dnešní představení viděli v tomhle pořadí (Vstávej první, Holuby druhé). Bavilo mě představovat si, který z těch holubů má jakou psýchu. Tady se našlo i řešení problému - je třeba z té samoty vyjít.

Recenze na diskusi

Bylo příjemné překvapení, jak moc jsou lidé ze souborů zvyklí mluvit a skvěle formulují, co chtějí říct. Jsem rád i za to, jak to Jakub vede a strukturuje. Není to jen ten formát: řeknou diváci, řekne lektorský sbor, řekne soubor, ale je možnost ještě reagovat na lektory. Nebo se tam snaží vypíchnout témata, která ještě nezazněla. Za mě povedená diskuse.

Bořivoj Putna, diskutér

*Slovomrak
aneb divácký dojem z představení jedním slovem*

zábavavtipnýodvaha
drobek
holub
drsný
srandadře
gangsouhra
odlišnost
legračníptactvo
nevšední
OstravaZdeněkprízvuk

Stand-up trochu jinak s Láďou Kardou

Přijde člověk na jeviště, vezme do ruky mikrofon a mluví. A nejen to. Říká vtipy, které si sám napsal. A jimi baví lidi, mnohdy i celá vyprodaná hlediště. Tak co, víte o kom je řeč? Já po první návštěvě semináře Ládi Kardy vím, že je to stand-up komik. A jaký program Láďa na seminář připravil? To si můžete přečíst v následujících řádcích.

V horkém letním dni našla skupina seminaristů svoje místo v jedné z tříd místního gymnázia. Možná si říkáte, proč to píšu, ono to má ale svůj význam. Člověk by totiž očekával, že taková třída poskytne potřebnou počítačovou techniku. Bohužel si ale právě technika na začátku semináře postavila hlavu a nechtěla propojit tablet a projektorem. V té Láďově hlavě se zase pro změnu ztratilo uživatelské heslo k úložišti, takže se do něj nemohl přihlásit jinde než na tom tabletu. Nakonec se všechno nějak udělalo a na připravené ukázky jsme prostě zcela bez problémů mohli koukat i na tabletu. Láďa nám ještě před projekcí obrazovku přeštelil mikro hadříkem, takže to byl prostě zážitek na úrovni. Konec úvodního příběhu.

Ukázky z vystoupení několika slavných stand-up komiků (mezi nimi byla i jedna Láďova) sloužily hlavně pro vhled do toho, jak takový stand-up může fungovat, jaké tam jsou principy apod. Na začátek jsme se taky bavili o tom, kdo koho zná. Kde je stand-up už opravdu zažitou disciplínou, a kde naopak teprve vzniká a formuje se, třeba u nás.

Postupně jsme zkoukli zhruba deset videí. Láďa je měl opravdu pečlivě vybraná, protože každé z nich ho přivedlo k pojmu, který vysvětlil. Taky jsme pak o videích diskutovali a bavili se, kdo jak co chápal nebo vnímal. Podle Ládi je neskutečně důležité, aby už od začátku měli diváci jasno v tom, že se jedná o vtipy. Aby pak totiž celý výstup nevnímali, jako názory performerů. Prezentované příběhy také nemusí být vůbec pravdivé. O tom, zda se opravdu staly ale performerů nikdy nemluví. Je to prý jako kdyby kouzelník prozradil svoje triky.

Pro mnohé z nás bylo novinkou množství pojmů, které se v oblasti stand-upů vyskytují. Jak je Láďa postupně představoval, psal je i na tabuli ve třídě, a tak jsme je měli hezky před očima. Existuje například speciální druh stand-upů, který se jmenuje roast, neboli grilovačky. Ano, prostě někoho shazuje a bavíš se na jeho účet. Ale pozor, ten člověk o tom ví.

Dalším důležitým prvek je takzvaný bridging: oslí můstek. Aby na sebe dvě různá témata hezky navazovala. Ladně, přirozeně a přitom stále zábavně. Často taky může performer pracovat s hypotetickými situacemi, které tak trochu souvisí s tím, že ty vtipy opravdu nemusí být vůbec založené na skutečnosti. Právě ty hypotetické situace, ale můžou být tím vtipným momentem, který diváky pobaví. Uvolní jim napětí. U smíchu, potažmo vtipů jde totiž o určitou gradaci. Láďa to označuje jako „trojčlenku“. Něco se buduje, staví; pak to nakonec něco zborťí a my se tomu smějeme. Typickým příkladem trojčlenky jsou vtipy s Američany, Rusy a Čechy. Američan nastolí latku, Rus potvrdí nebo trumfne, a Čech to zcela vyvrátí: zboří to.

Další zajímavostí stand-upů je třeba hackling, neboli pokřikování. Diváci zkrátka na performerů vykřikují a on má za úkol je takzvaně setřít. Dokonce jsou i stand-up komici, kteří k tomu svoje diváky vyzývají. Právě tady ale seminaristé debatovali, zda už to není za hranou. V takové chvíli je podle Ládi důležitý takzvaný set-up, tedy jak čtete publikum a jak celou show prezentujete. Řeknete-li dopředu, že mohou lidé vykřikovat, ale že je setřete, pak vědí do čeho jdou.

A na závěr Láďa položil seminaristům otázky, nad kterými se mohou zamyslet, a tak je dám i sem, aby jste na ně mohli hledat odpovědi i vy ostatní.

Co mě v poslední době rozesmálo?
Co konkrétně mě na tom rozesmálo?
Jaký je můj nejoblíbenější vtip?
Jaká je moje nejoblíbenější komedie?
Koho považuji za nejvtipnějšího člověka na světě?
Co mají předchozí odpovědi společného se mnou?

Kateřina Hartmanová

pokračování ze strany 1...

Dominika: Tohle hrozně produpala Lenka Huláková. Já si ještě pamatuju Náchodskou Prima sezónu. Tam vůbec nebyly podmínky pro všechno to, o čem tu mluvíme. Nebylo pro to pochopení a Lenka Huláková to tehdy dokázala prosadit.

Jaká je pro vás generace současné Mladé scény?

Roman: Hele, to by byla generalizace jako blázen, to prostě nefunguje. Tady je velmi úzká skupina lidí, kteří se o něco konkrétního zajímají, jsou na to nějakým způsobem připravovaní a jsou mezi svýma. Čili se můžeme bavit jen o těchto konkrétních lidech a o konkrétní zkušenosti.

Dominika: Já ctím odvahu, kterou mají, protože my se hrozně báli. Je cítit, že jsou tu lidi se zájmem a že si o divadle sami povídají v kuloárech.

Roman: A je super, že jim to přijde jako samozřejmost - u obou dnešních inscenací pojmenovali ty podstatné věci, my tam jen tak mudrovali.

Co by vám řeklo vaše patnáctileté já, na to co děláte teď?

Roman: To fakt nejde. Moje patnáctileté já žilo v úplně jiném světě. Svět kolem nás mezitím nabral ohromné změny.

Hana: Některé podstatné věci, ale podle mě zůstávají stejné. Říkali jsme, že tyhle děti spojuje zájem o divadlo. A to si u sebe taky pamatuju: mě držel nad vodou dramatik. Na gymplu to byla jedna z mála aktivit, která mě naplňovala. A taky jsem se v té třídě cítila jako outsider, protože mě zajímalo divadlo.

Dominika: A pak se potkáš na takovýchle přehlídce s lidma, kteří to mají podobně a najednou nejsi v menšině. To si taky u sebe pamatuju.

Roman: Já to měl jinak. Jsem dítě ze sídláku v Chebu. Můj svět byl tehdy drsnější. K divadlu mě dostal až profesor na gymplu, který nás začal vozit po přehlídkách.

Dominika: Ještě si vzpomínám, že mě tehdy v patnácti zajímaly hraniční věci: kam až to jde ohledat, moje osobnost, moje deprese, moje různé stavy. Začala jsem pak vyhledávat různou okrajovou literaturu. A to si myslím, že je také podobné.

Jan Mrázek

ZAHÁJENO

Mladé scéně je patnáct let a takhle vypadá. Celkem cajk.

SOUTĚŽ!

Vyhlašujeme soutěž o lákavé ceny:

Kdo pozná majitele kérky, může jej oslovit heslem: "Dobrá kérka, pane, máte fakt styl, na svůj věk".

Odměnou bude spontánní reakce majitele kérky. (Redakce nenese odpovědnost za to, jaká ta reakce bude.)

Kdo páchá Mladou na Malý?

Kateřina Hartmanová, Jakub Kubíček, Honza Mrázek, Jasanka Kajmanová, Jakub Hulák, Jana Soprová, David Slížek (in absentia) a další.

Neprochází jazikowou koregtůrou...